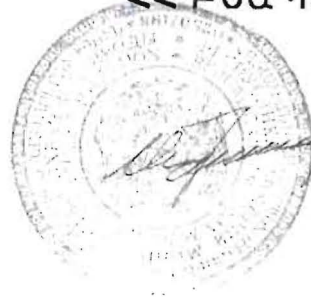

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՀՀ ԲՆԱԴԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«14» 04 2017թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 38

Ձեռնարկողը՝

<<ՍԱՀԱԿ-1>> ՍՊԸ

Գ. Ասյազա 15 թող. Տուն 54

Գործունեությունը՝

**Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի
հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի
վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
<< Արմավիրի մարզ**

<<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ի
տնօրեն՝

Վ. Սահակյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 4 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱԸՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱԸՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 38

« 14 » 04 2017թ.

ՀՀ Արմավիրի մարզի Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Պատվիրատու՝	«ՍԱՀԱԿ-1» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն և կից փաստաթղթեր
Գործունեության կատեգորիա՝	«Ա»
Տեղադրման վայրը՝	ՀՀ Արմավիրի մարզ, Ապագա համայնք

Հանքավայրը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզում: Այն տեղադրված է 30-34կմ հարավ, հարավ-արևելք Երևան քաղաքից և 10կմ Էջմիածին քաղաքից: Մոտակա բնակավայրերն են Գայ, Հայկաշեն, Երասխաուն, Արտաշատ և Ապագա գյուղերը, որոնց հետ հանքավայրը կապված է գրունտային և սասֆալտապատ ճանապարհներով: Տարածքը ծածկված է ալյուվիալ-դելյուվիալ նստվածքներով:

Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրի շահագործման տարեկան արտադրողականությունը կկազմի ԱԿԳԽ-ի 21000մ³ զանգված:

Օգտակար հանածոն ներկայացված է ավազակոպճագլաքարային խառնուրդով, որի միջինը հզորությունը կազմում է 5.64մ:

Հանքավայրի պաշարները հաստատվել են ՀԽՍՀ պաշարների տարածքային հանձնաժողովի 23.04.1971թ թիվ 202 արձանագրությամբ, ներքոհիշյալ քանակությամբ և կարգերով:

ա/ որպես մանր և խոշոր լցանյութ բետոնի համար / հազ.մ³/ A կարգով – 1355.0խմ, B կարգով – 3047.0խմ, C կարգով – 9497.0խմ
Այդ թվում

բ/ պաշարներ, որոնք պիտանի են ասֆալտ-բետոնի խառնուրդի համար /հազ.մ³/ A– 536.0խմ, B– 541.0խմ, C1– 2098խմ:

Ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի ելքը համապատասխանաբար կազմում է 70% և 30%:

Նախագծվող բացահանքի տարածքը զբաղեցնում է 29.5հա մակերես: Տարածքը նախկինում շահագործված է և ներկայումս այն ամբողջությամբ ջրածածկ է: Հանքավայրի լեռնատեխնիկական պայմանները և օգտակար հանածոյի փոքր հզորությունը հնարավորություն են տալիս ընդունել մշակման բաց եղանակ, ընդունված է համատարած մեկ աստիճանով համակարգ, աստիճանի բարձրությունը ըստ հանքաշերտի հզորության:

Ելնելով հանքավայրի տեղադրման լեռնաերկրաբանական պայմաններից նախագծում ընդունված են բացահանքի հետևյալ պարամետրերը.

Ապագա *ՏՀ* *ՍՊԸ* *Հ. Բ. Բ.*

- Բացահանքի առավելագույն երկարությունը մակերևույթի վրա - 982մ;
- Բացահանքի առավելագույն լայնությունը մակերևույթի վրա - 664մ;
- Բացահանքի ընդհանուր մակերեսը մակերևույթի վրա - 295000մ²
- Ավազակոպճագլաքարային խառնուրդի միջին հզորությունը – 3.25մ /2.1-4.8մ/:

Բացահանքի մարվող պաշարները կազմում են 958750մ³: Ելնելով բացահանքի վերջնական եզրագծից և կողային բնամասերում ու հատակում թողնվող համապատասխանաբար 19000մ³ և 29500մ³ կորուստներից, ԱԿԳԽ արդյունաբերական /կորզվող/ պաշարները կազմում են 910250մ³ ԱԿԳԽ-ի զանգված:

Բացահանքային դաշտի տարածքում նախագծային կորուստները որոշվում են ըստ երկու խմբերի.

- Ըստ լեռնատեխնիկական պայմանների (կախված օգտակար հաստաշերտի տեղադրման անկման անկյունից): Այն կորուստներն են, որոնք բնամասերի տեսքով մնում են բացահանքի կողերում - 19000մ³, և օգտակար հանածոն հիմնատակող կավային ապարների աղտոտումից զերծ պահելու համար բացահանքի հատակում - 29500մ³ /0.10մ հզորությամբ ԱԿԳԽ-ի շերտ/: Այս կորուստները կազմում են մարվող պաշարների 5% ը:
- Շահագործողական կորուստները: Տվյալ դեպքում դրանք կանխորոշվում են արդյունահանման տեխնոլոգիայով և ընդունված են 0.5%:

Սակաբացման ապարները բացահանքի սահմաններում ամբողջությամբ բացակայում են, ուստի մակաբացման և լցակույտաառաջացման աշխատանքներ չեն իրականացվելու: Բացահանքի բնականոն աշխատանքի համար իրականացվելու են ներքոհիշյալ լեռնանախապատրաստական աշխատանքները՝

- Բացահանքի արևելյան մասով անցնող ավտոճանապարհից դեպի արտադրական հրապարակ գրունտային ճանապարհի անցկացում՝ 765մ երկարությամբ, 7մ լայնությամբ, 540մ³ ծավալով:
- Բացահանքի հյուսիսային մասում արդյունաբերական հրապարակի կառուցում՝ 1200մ² մակերեսով և 400մ³ ծավալով:

Քանի որ տարածքը ջրածածկ է, ուստի ԱԿԳ խառնուրդը հիմնականում արդյունահանվելու է EL-604B մակնիշի հողածուծ մեքենայով: Հողածուծ մեքենան ռետինե խողովակի միջոցով կլանում է ջրախառն ավազակոպճային խառնուրդը, որը լցվելով բաժանարար սարքի մեջ տեսակավորվում է կոպիճը, ավազը և ջուրը: Կոպիճը կուտակվում է առանձին, իսկ ջրախառն ավազը լցվում է նրա համար առանձնացված փոսի մեջ՝ պարզարան (40մx20մx2մ), որտեղ ավազը ջրազրկվում է:

Հնարավոր է ամբողջ բացահանքի եզրագծով, ափից ոչ մեծ հեռավորությունների վրա /էքսկավատորի շերտիման շառավղի չափով/ աշխատանքներն իրականացվեն Յ-10011 էքսկավատոր-դրագլայնի միջոցով, ներքևի շերտիմամբ և հանքաշերտի կտուրում բեռնաթափման եղանակով: Ջրազրկումից հետո ավազակոպճագլաքարային խառնուրդի տեղափոխումը արտադրական հրապարակ կատարվում է TO-25 մակնիշի միաշերտի անվային բարձիջի միջոցով:

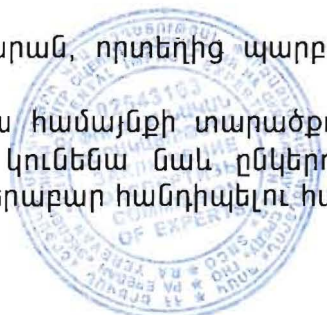
Բարձման ընթացքում ԱԿԳԽ-ի կույտավորումը կատարվում է բուլդոզերի միջոցով: Բացահանքի լրիվ մշակումից հետո բացահանքում կուտակվող ջրերը կարելի է օգտագործել ոռոգման կամ տարածքը օգտագործել ձկնաբուծության և այլ նպատակներով:

Բացահանքի ջրամատակարարումը կատարվելու է արդյունաբերական հրապարակը խմելու ջրով ապահովելու, մոտեցող ավտոճանապարհը ջրելու համար տեխնիկական ջրով մատակարարելու համար:

Խմելու ջուր բերվելու է ԼԲ-1.2 մակնիշի կցովի ջրի ցիստեռնով: Որպես տեխնիկական ջուր կօգտագործվի բացահանքի տարածքի ջուրը:

Կենցաղային կեղտաջրերը լցվելու են բետոնային լցարան, որտեղից պարբերաբար տեղափոխվելու են մոտակա մաքրման կայան:

Բացահանքը գտնվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի Ապագա համայնքի տարածքում, որի սոցիալ-տնտեսական կյանքի զարգացմանն իր ներդրումը կունենա նաև ընկերությունը: Ընկերությանը իր պատրաստականությունն է հայտնում պարբերաբար հանդիպելու համայնքի

ղեկավարության հետ, քննարկելու անհրաժեշտ օգնության ծրագրերը և համապատասխան ֆինանսական ներդրումներ կատարել համայնքի բյուջե: Տարեկան նախատեսվում է 215 հազ. դրամ գումար:

Հանքարդյունահանման աշխատանքների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել անվտանգության տեխնիկական հրահանգի բոլոր պահանջները: Տարածքում չեն հայտնաբերվել ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված տեսակներ:

Բացահանքի լեռնատեխնիկական վերականգնում չի իրականացվում, քանի որ բացահանքի տարածքն ամբողջությամբ ջրածածկ է: Վերականգնվելու է միայն արտադրական հրապարակը 1200մ² մակերեսով /0.12հա/, ինչի համար նախատեսված է 278.2հազ. դրամ ծախս:

Նավթամթերքները պահվելու են բացահանքի արտադրական հրապարակում հատկացված տեղում: Վերջինիս հատակը բետոնապատվում է և տրվում համապատասխան թեքություն, որը կապահովի արտահոսված նավթամթերքի հոսքը դեպի այն հավաքող փոսը:

Նախատեսվում է աշխատակից-լիցքավորող, որը սահմանված կարգով բաց է թողնելու նավթամթերքները, միաժամանակ պատասխանատու է հակահրդեհային և նրանց հետ կապված բնապահպանական միջոցառումների համար: Բացահանքի շահագործման ընթացքում առաջանում են բնապահպանական տեսակետից տարբեր վտանգավորության թափոններ, որոնցից են մեխանիզմներում փոխվող հնացած յուղերը և քսայուղերը, մաշված դետալների և մասերի նորով փոխարինման ժամանակ առաջացած մետաղական թափոնները /մետաղաջարդոնները/ և կենցաղային աղբը: Օգտագործված յուղերը և քսայուղերը հավաքվում են առանձին տարաների մեջ և հանձնվում է յուղերի և քսայուղերի երկրորդական վերամշակման կետին: Մաշված անվաղողերը, որոնց քանակը տարեկան 2 կոմպլեկտ է, հանձնվում է շահագործող կազմակերպություններին: Հնամաշ մեխանիզմների դետալներն ու մասերը կուտակվելու են առանձին տեղում և հանձնվելու են, որպես մետաղի ջարդոն:

Կենցաղային աղբը տեղափոխվելու է մոտակա աղբահավաք կետեր:

Նախատեսվող աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրը աղտոտվածությունից զերծ պահելու նպատակով նախատեսվում է կիրառել բնապահպանական հետևյալ միջոցառումները.

- Պարբերաբար հսկել մթնոլորտային օդի մաքրությունը հորատման հրապարակներում, ավտոճանապարհների վրա
- Փոշեզրկման նպատակով աշխատանքային գոտիներում պարբերաբար կատարել ջրցանում,
- Օգտագործվող ագրեգատները աշխատեցնել սարքին վիճակում վնասակար գազերի գերնորմատիվային արտանետումները բացառելու համար:
- Մեքենաների աշխատանքի ժամանակ նախատեսվում է վնասակար նյութերի արտանետումների քանակը փոքրացնելու համար սարքավորումների վրա վտանգավոր նյութերի չեզոքացուցիչների տեղադրում: Ինչպես նաև հետևել որպեսզի մեխանիզմի աշխատանքի ժամանակ վառելիքի և քսայուղերի արտահոսք տեղի չունենա:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ

Այսպիսով՝ հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում հնարավոր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչների վրա թույլատրելի նորմայի սահմաններում է:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախագծի իրականացմանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են ՀՀ բնապահպանության նախարարության ստորաբաժանումները:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Մինչ գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնություններ և թույլտվություններ:

2. Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների (ջուր, օդ, հող և այլն) մոնիթորինգ, կազմել հետնախազձային վերլուծության ծրագիր, ինչը պետք է հասանելի լինի պետական շահագրգիռ մարմիններին և հասարակայնությանը: Անհրաժեշտության դեպքում նախատեսել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նվազեցմանն ու բացառմանն ուղղված լրացուցիչ միջոցառումներ:

3. Առաջացած շինադրի (կենցաղային աղբի), հեռացումն անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

<<ՍԱՀԱԿ-1>> ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված ՀՀ Արմավիրի մարզի Ապագայի ավազի և կոպճազլաքարային խառնուրդի հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ՝

Զ. Զուռնայան